Low Carbon Ukraine

Policy advice on low-carbon policies for Ukraine

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

based on a decision of the German Bundestag

Як заставити ринок електроенергії працювати для українців

Д-р. Георг Цахманн

Берлін/Київ – 2019

Implemented by

Berlin Economics

Low Carbon Ukraine

Основні позиції

- Оптові ціни в Україні вищі за ціни в інших країнах та вищі відносно витрат на генерацію
- Не має легких шляхів вирішення – оскільки проблеми (відсутність конкуренції, ізоляція системи, крос-субсидіювання) є системними
- Короткострокові
  - Монетизація ПСО
  - Забезпечення конкурентноспроможного імпорту
  - Посилений моніторинг та використання антимонопольного законодавства
- Довгострокові
  - Стимули для існуючих гравців продати свої активи
  - Інтеграція з ENTSO-e
  - Збільшення конкуренції з боку ВДЕ
  - Приватизація Центренерго новим гравцям на ринку, не існуючим

Low Carbon Ukraine

Кінцеві ціни у більшій мірі залежать від оптових

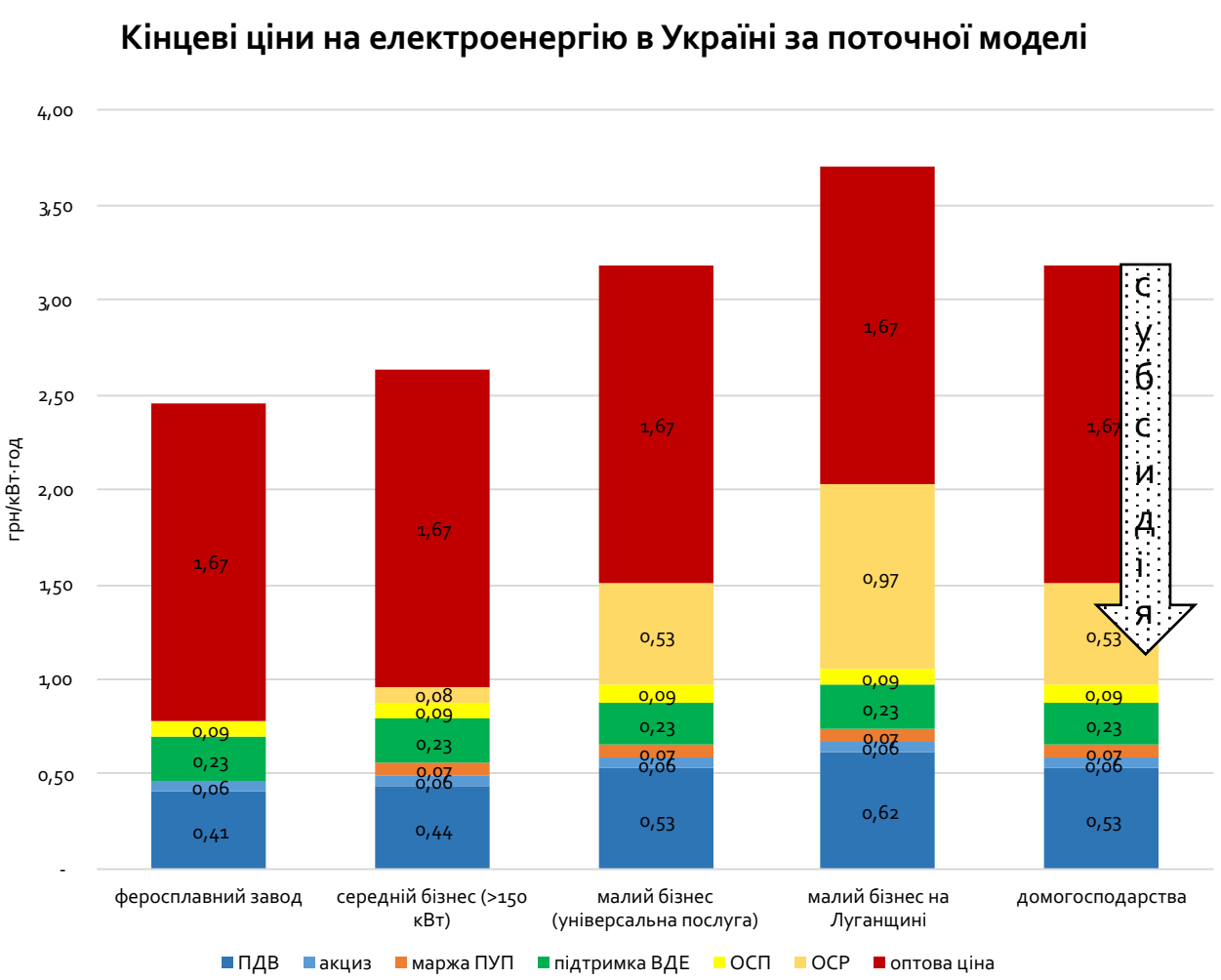

- Оптові ціни на 10-25% вищі за середні в ЄС
- Тариф ОСП на 65% менший за середній в ЄС (0.26)
- Вартість підтримки ВДЕ (0.23) порівняна із ЄС (0.21)* – але для меншої кількості електроенергії

* Для 11 країнів що фінансують ВДЕ частково через тариф ОСП

Low Carbon Ukraine

Порівняння цін із ЄС та витратами на генерацію

Українські ціни в години пік вищі ніж в сусідніх європейських країнах

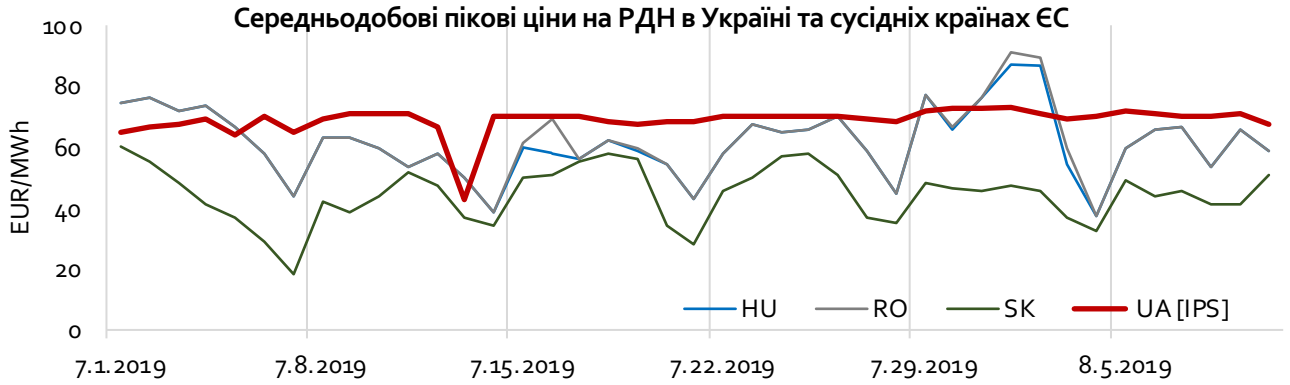

Оператори українських ТЕС отримують великі прибутки при поточних рівнях обмежень цін

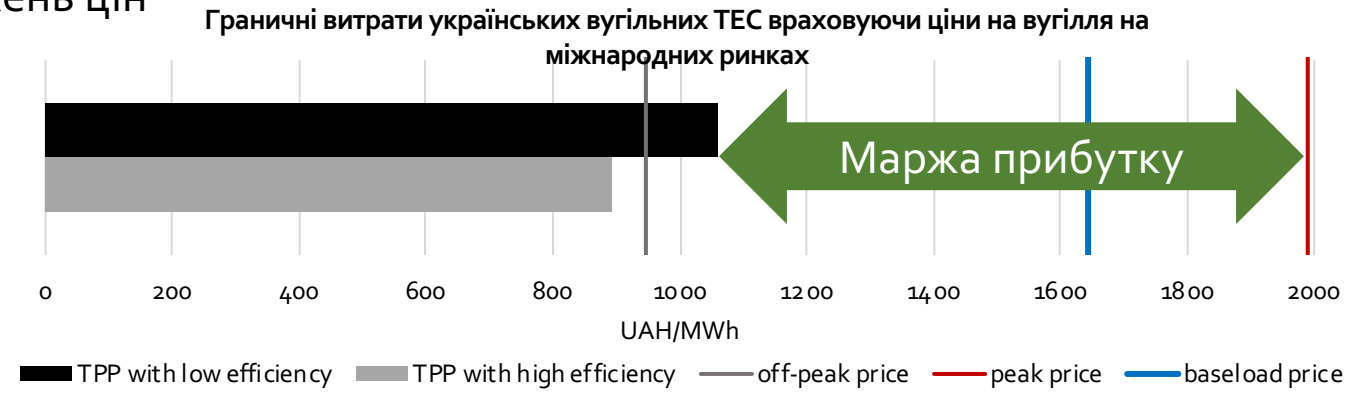

До відкриття ринку

[поточний ринок в нічні години]

-> відсутність інвестицій

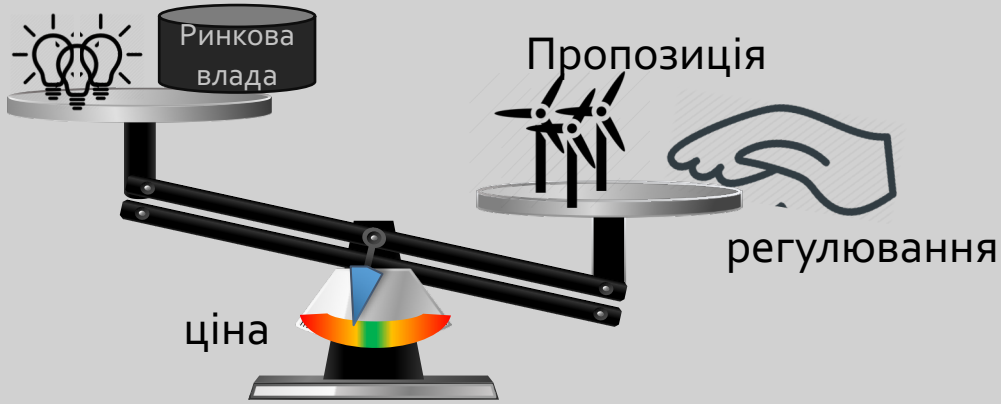

Після відкриття ринку

[поточний ринок в денні години]

-> зависокі ціни

Працюючий ринок

-> справедливі ціни

-> збалансовані інвестиції

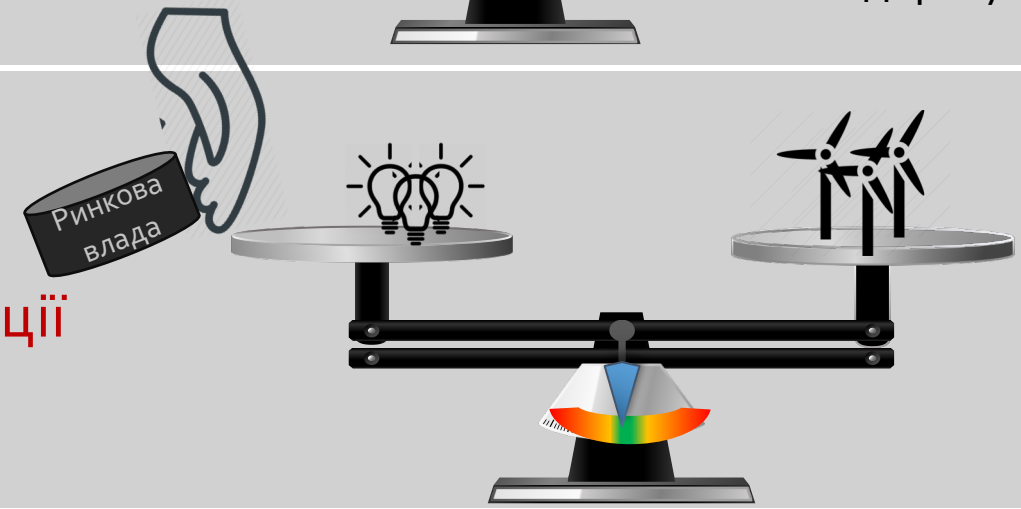

Low Carbon Ukraine

Покладання спеціальних обов'язків

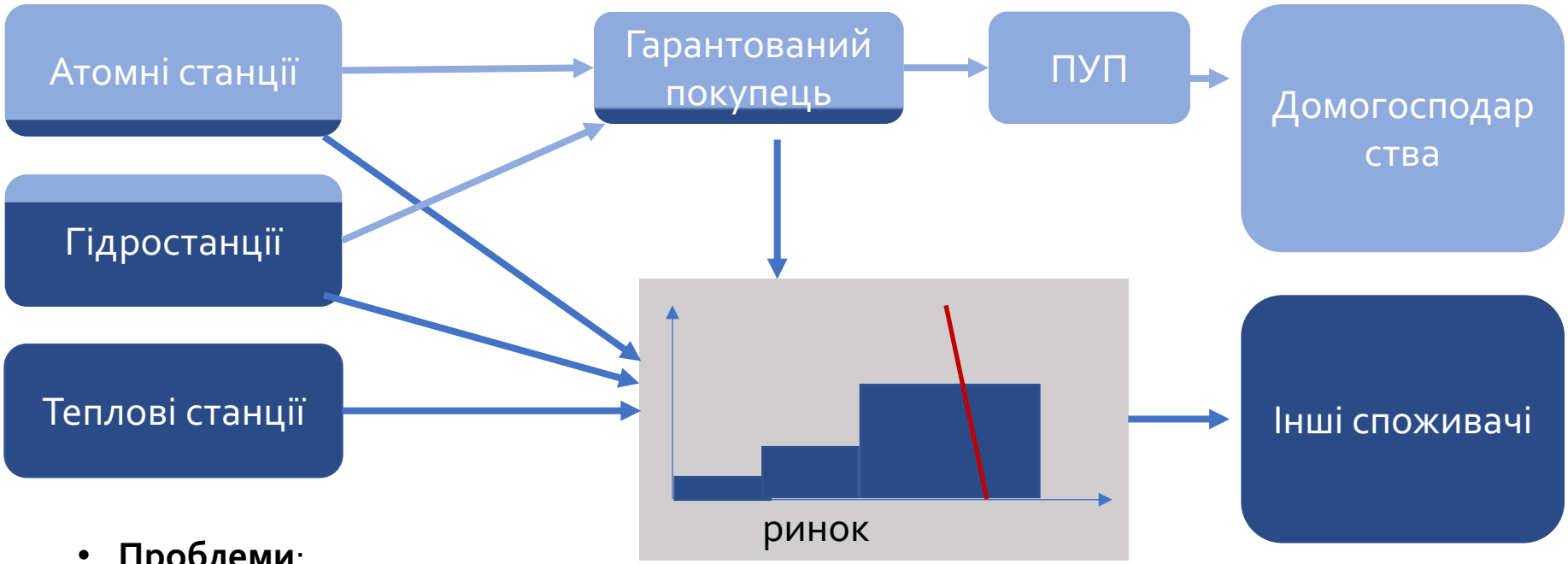

- **Проблеми**:
  - Непотрібні посередники (ГП та ПУП)
  - Забирає більше половини обсягу ринку – що можливо призводить до вищих оптових цін
  - Поточні ціни для домогосподарств не стимулюють енергозбереження
- **Вирішення**:
  - Перейти до фінансових інструментів підтримки вразливих споживачів, що не викривляють ринкові механізми та ринкові ціни

Low Carbon Ukraine

Ринкова влада – першопричина високих оптових цін

Дефіцит на РДН збільшується (середня різниця між пропозицією та попитом)

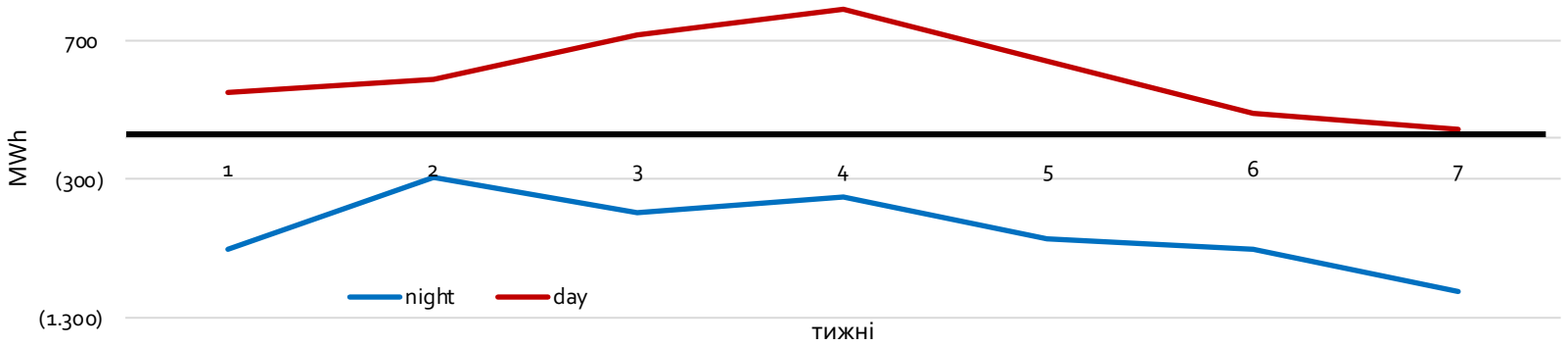

- Лише дві компанії володіють вугільними станціями, які найчастіше встановлюють ціни на РДН/ВДР
- Більша частка сегменту двосторонніх договорів контролюється ДТЕК

Вирішення:

- Протягом місяців: незалежний орган, що мониторить всі транзакції та ефективно використовує антимонопольне законодавство
- Наступний рік: (1) забезпечити справедливу транскордонну торгівлю; (2) приватизація Центренерго новому гравцю, що складе конкуренцію існуючим
- Наступні 5 років: (1) інтеграція з ENTSO-E; (2) збільшення конкуренції з боку ВДЕ

Low Carbon Ukraine

Перегляд цінових обмежень

Проблема:

- Загроза відключень
- Угода з ДТЕК може знизити ефективність майбутніх реформ
- Складно правильно визначити -> занизький рівень може зупинити інвестиції, закріплюючи позицію ДТЕК

Вирішення:

- Зробити зрозумілим для учасників ринку, що жорсткі цінові обмеження можуть бути зняті лише за умови, що концентрація ринку значно знизиться.

Low Carbon Ukraine

Policy advice on low-carbon policies for Ukraine

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

based on a decision of the German Bundestag

Виконавець:

Berlin Economics

Керівник проекту
Д-р Георг Захманн
zachmann@berlin-economics.com

Проектний менеджер
Іна Румянцева
rumiantseva@berlin-economics.com

www.lowcarbonukraine.com
Tel.: 030 2064 34 64 – 0

Аналіз та рекомендації на цих слайдах представляють виключно думку автора. Будемо вдячні за коментарі та відгуки.